

Список використаних джерел

1. Красницька А. В. Використання запозиченої лексики в юридичних текстах. Науковий вісник НАВС, 1999. № 1. С. 250–255.
2. Малевич Л. Термінологічне запозичання: причини, джерела, функції / Л. Малевич // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. Вип. VI. Київ : КНЕУ, 2005. С. 56–61.
3. Онуфрієнко Г. С. Запозичення неслов'янського походження в юридичному термінологічному просторі української мови. Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць. Вип. 9. Д. : ДДУ, 2000. С. 96–104.
4. Красницька А. В. Юридичні документи : техніка складання, оформлення та редагування. Посібник. 2-е вид., доп. і переробл. Київ : Парламент. вид-во, 2006. 528 с.
5. Єльнікова Н. Лексико-семантичні особливості юридичної термінології file. URL: C:/Users/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB/Downloads/CdCDEsl_
6. Кочан І. М. Системність, динаміка, кодифікація слів з міжнародними кореневими компонентами в сучасній українській мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.01. НАН України, Інститут української мови. Київ, 2006. 39 с.
7. Куньч З. Й. Проблеми чужомовного впливу на українську науково-технічну термінологію. *Термінологічний вісник* : Зб. наук. пр. К. : ІУМ НАНУ. 2013. Вип 2 (1). С. 215–220.
8. Прасол О. М. Історія дослідження явища запозичення в українському мовознавстві: проблемні питання, лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. 2014. Вип. 37.

Скурідін Роман Максимович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка
Науковий керівник:

доцент кафедри юридичної лінгвістики
та практичної психології Луганського
державного університету внутрішніх справ
імені Е. О. Дідоренка, кандидат
філологічних наук, доцент ***Максименко О. В.***

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ

Мова – історія народу, генетичний код нації, ознака її самостійності й самобутності. Іван Огієнко пов'язує мову з духовною культурою особистості: «Сила нації – в силі її культури. Соборна літературна мова – найміцніший ґрунт для зросту здорової духовної культури, а тому кожний громадянин, що хоче щастя своєму народові, мусить повсякчас працювати й для збільшення культури своєї літературної мови» [2, с. 43].

Термін «культура мови» передбачає не лише дотримання сучасних літературних норм усного й писемного мовлення, а й уміння їх застосовувати в певних комунікативних ситуаціях. Культура мовлення – це вибір мовцем найбільш доцільних мовних засобів для конкретної мовленнєвої ситуації. Упродовж століть не втрачає свого значення вираз давньогрецького філософа Сократа «Заговори, щоб я тебе побачив», оскільки мовлення представляє загальний рівень обізнаності, грамотності, професійності людини. Важливим для культури мовлення є те, щоби висловлювання вживалися відповідно до ситуації спілкування.

Мовлення – один із складників розвитку людини як особистості. На сьогодні без розвиненої культури мовлення неможлива загальнокультурна взаємодія та опановування професійними навичками правника [1, с. 54].

Отже, культура мовлення допомагає визначити місце особистості в суспільстві, надає можливість реалізувати власні здібності, сформулювати думку навколишніх. Тому виховання культури спілкування – одне з пріоритетних завдань правника зокрема. Професійна діяльність працівника поліції тісно пов'язана з культурою усного й писемного мовлення, що визначає загалом культуру праці й, що особливо важливо, культуру взаємин у щоденному спілкуванні в найрізноманітніших сферах суспільного життя [3, с. 235]. Наприклад, працівники патрульної поліції щодня спілкуються з різними категоріями громадян, зокрема соціально незахищеними: особами з інвалідністю, дітьми-сиротами та іншими. Тому під час спілкування з цивільними вони мають показувати рівень професійності поліції в Україні. Стиль спілкування працівника поліції України можна порівняти з призмою, через яку він демонструє одночасно власне ставлення навколишніх і свій внутрішній стан. Недосконала призма викривляє та затемнює внутрішній образ усіх працівників поліції. Продуктивне спілкування позитивно впливає на свідомість громадянина та допомагає повноцінно сприймати дії правників [5].

На думку Теодора Рузвельта, найголовнішою формулою успіху є знання, як правильно спілкуватися з людьми. Отже, людина є складником суспільства, і наскільки вона буде освіченою, настільки наше суспільство буде цивілізованим. Професіонал у будь-якій галузі має досконало володіти літературною мовою, що дозволить йому відмінно виконувати свою роботу, якщо його діяльність тісно пов'язана з мовленням. Саме тому знання мовних норм, уміння точно формулювати думки, граматично правильно будувати фрази, правильно ставити наголос тощо мають бути обов'язковими елементами мовної поведінки поліцейських [4].

Науковиця Юлдашева С. визначає основні ознаки культури української мови: мовленнєвий етикет, культуру усного та писемного мовлення юриста, культуру полемічного мовлення та роль словників у підвищенні мовленнєвої культури [5]. Отже, правник постійно має

розвивати культуру власного мовлення, збільшувати словниковий запас, доречно використовувати мовні засоби в усіх стилях мовлення, створювати умови для вдосконалення правильного літературного мовлення. Тому для досягання високого рівня культури мовлення потрібен довгостроковий відрізок часу, який триває впродовж всього свідомого життя [4].

Оскільки культура мовлення правника – потрібний компонент його професійної діяльності, то потрібно визначити як підвищити особистий культурний рівень мовлення. Лінгвісти зазначають, що перелік шляхів підвищення особистої культури мовлення дуже різноманітний. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. пропонують: виробити стійкі навички мовленнєвого самоконтролю і самоаналізу; не говорити квапливо без пауз; частіше заглядати у словник, правопис, посібники зі стилістики тощо; вивчати мовлення майстрів слова; читати вголос (особливо прозові тексти) із дотриманням усіх аспектів нормативності; привчити себе до систематичного запису власних думок та спостережень, щоденникових записів, сімейної хроніки тощо; виробити звичку читання з «олівцем у руках», щоб жоден цікавий і вартісний вислів не був утрачений [4].

Висока культура мовлення правника – це не тільки показник загальної культури особистості, її ділових якостей, а й запорука професійного становлення та зростання. Мовна досконалість розпочинається з усвідомлення власної відповідальності, з любові до рідної мови.

Список використаних джерел

1. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням Навч. пос. Київ, 2010. 624 с.
2. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Рідна мова / Упоряд. авт. передмови та коментарів М. С. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2010. 436 с.
3. Оверчук О. В. Культура мовлення як складова професійної культури поліцейського. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2019. С. 234-236.
4. Узденова Ю.М. Культура мовлення публічного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, № 7, 2017. Дніпро. URL:<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1099>
5. Юлдашева С.А. Українська мова за професійним спрямуванням.